

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Deres ref:
Vår ref: 2016/212677
Dato: 17.11.2016
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

HØRINGSSVAR - UTBYGGING AV SMÅKRAFTVERK BEIARN KOMMUNE, HESTÅGA OG TROÅGA

Mattilsynet avdeling Salten fikk oversendt epost fra NVE v/ Erlend Stølan Hansen, med forespørsel om uttalelse fra Mattilsynet angående utbygging av kraftverk i Heståga og Troåga, Beiarn kommune. Fra Beiarn kommune var det gjort oppmerksom på at Mattilsynet i slike saker er høringsinstans, da utbyggingen angår kommunalt vannverk.

Mattilsynet har i sakens anledning hatt eget møte med kommunalleder Frank Movik og ingeniør Torbjørn Grimstad, Beiarn kommune.

Mattilsynet er i henhold til drikkevannsforskriften (FOR-2001-12-04-1372) godkjenningsmyndighet for vannforsyningssystem til lands, og fører tilsyn og fatter vedtak etter matloven for å gjennomføre bestemmelsene gitt i medhold av drikkevannsforskriften i samsvar med matloven § 23.

I følge Deres oversendelse om utbygging av Heståga og Troåga kraftverk vil tiltaket berøre Heståga, som er en del av kommunalt vannforsyningssystem. Planlagt kraftstasjon vil benytte Heståga vannmagasin, som er godkjent reservevannforsyning for Tollåga vannverk. Heståga er i dag dessuten drikkevannskilde for en del abonnenter som ikke er tilknyttet hovedkilden Tollåga. Det må også nevnes at Heståga er en del av brannvannsberedskapen i denne delen av Beiarn.

Etter definisjonen i drikkevannsforskriften § 3 nr 3 består et vannforsyningssystem blant annet av vanntilsigsområde, vannkilde, vannbehandlingsanlegg og transportsystem. Det framgår av forskriften § 4 at det er forbudt å forurense vannforsyningssystem dersom dette kan medføre fare for forurensning av drikkevannet.

Den planlagte utbyggingen av Heståga og Troåga kraftstasjon vil etter Mattilsynets oppfatning ha klart uheldige innvirkninger på Heståga som drikkevannskilde. I følge (opprinnelige) planer vil utbyggingen innebære overføring av vann fra Troåga til Heståga. Troåga er i dag ikke en del av godkjenningen for Tollåga vannforsyningssystem. Det foreligger ingen oversikt over råvannskvaliteten i Troåga med hensyn til mikrobiologisk kvalitet. Dette vil kunne få følger for dagens godkjenning av Tollåga som vannforsyningssystem, da Mattilsynet kan trekke tilbake godkjenningen på grunn av brudd på /endringer i – forutsetninger som ligger til grunn for godkjenningen.

Aktivitet i nedslagsfelt/tilsigsområdet til Heståga i forbindelse med utføring av tiltaket må også vurderes å utgjøre fare for forurensning. Frakt av utstyr og ulykker knyttet til dette, slik som maskinhavari og oljelekkasjer er hendelser som vil gjøre Heståga uegnet som drikkevannskilde i overskuelig framtid. Det finnes i dag ingen kjente effektive rensemetoder som kan fjerne kjemisk forurensning. Kjemisk forurensning er en hendelse som ikke kan håndteres med risikoreduserende (avbøtende) tiltak, og slik aktivitet må derfor ikke tillates.

Norge ratifiserte i 2004 Protokollen om vann- og helse, og er dermed forpliktet til å følge opp formålene og sette seg mål for å oppnå disse. Som en del av dette ble Nasjonale mål – vann og helse vedtatt av regjeringen i mai 2014. Mattilsynet er sentralt direktorat i samarbeide med Nasjonalt folkehelseinstitutt i arbeidet med å følge opp målene. Viktige mål i denne Protokollen er at vannforekomster/vannressurser som benyttes til vannforsyning og matproduksjon skal beskyttes så godt som mulig mot tilførsel av forurensninger.

I Forskrift om rammer for vannforvaltningen står det i § 17 andre avsnitt at alle vannforekomster identifisert som drikkevannskilder etter denne bestemmelsen skal beskyttes mot forringelse av kvaliteten, slik omfanget av rensing ved produksjon av drikkevann reduseres.

Mattilsynet vurderer at den planlagte utbyggingen av Heståga/Troåga kraftstasjon er i strid med de Nasjonale målene om beskyttelse av vannforekomster, og drikkevannsforskriftens forbud mot å forurense vannforsyningssystem og dermed må unngås.

Beiarn kommunestyre har i sin behandling av saken vedtatt å inngå en avtale med SKS Produksjon angående bruk av Heståga vannmagasin, på visse vilkår. Ett av vilkårene er at inngrep i Heståga vannmagasin og teknisk utførelse av ledninger, ventiler m.v. må utføres på en slik måte at det kan godkjennes av Mattilsynet.

Dersom planlagt tiltak Heståga – Troåga kraftstasjon igangsettes, forventer Mattilsynet at dette følges opp av utbygger.

Med hilsen

Arnt Inge Berget

avdelingssjef

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Kopi til:

Fylkesmannen i Nordland	Postboks 1404
Nordland Fylkeskommune	Postmottak Fylkeshuset
Beiarn kommune	Kommunehuset